Ч. 169 Неділя 28 липня (9 серпня) 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльопа і в ц. к. Старостввах на провинциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Характеристичні черти з Балкану.

Македонія знову в устах цілої Европи а інтересовані і неінтересовані сторони споглядають на ту країну з цікавостию і страхом чекаючи, що з неї вийде. В Македонії заворушило ся, знову настала ворохобня, а ніхто би не повірив, що то діло одного чоловіка звичайного собі крамаря, на котрого майже ніхто не звертав доси уваги. Крамарем тим то Анастазий Бруфас, котрий вже підчас ворохобні в 1878 р. грав важну ролю. Чоловікови тому може тепер бути яких 45 літ, але слава єго в Македонії все одно чи то у Греків, у Альбанців або т. зв. Куцоволохів єсть так велика, що про него розповідають всілякі билиці і небилиці. Він був довгі часи піби местником всїх тих кривд, які робили Турки християнам, мирив людий і залагоджував всілякі спори межи Греками, Альбанцями і Куцовахами. Від трох літ жив він в Пірею коло Атин і мав там свій крам. Як тепер показує ся, приготовляв він там за той час ворохобню в Македонії. Часто їздив тихцем до Тесалії, де позискав собі для своїх плянів кількох офіцирів в Лярисї, а рівночасно порозумів ся і з богатими Греками за границею, котрі дали єму гроші на єго предприємство. Кажуть, що грецке правительство не знало нічого о єго роботі, але ледви, чи так. Бруфас стоїть на чолї цілої ворохобні і веде сам особисто цілий рух. В Тесалії зібрав він около 300 людий, котрих трома відділами і всїлякими дорогами завів до Македонії аж під саме місто Бітолію (Монастир). До Греків в Македонії видав він відозву і як раз єго імя зворушило всїх християн. То має бути правдива причина теперішної ворохобні в Македонії. На всякий случай був би то характеристичний факт, показуючий, що може зробити сильна воля і рухливість одного чоловіка. А може чи не треба в сїм чоловіці видїти лиш не урядового Грека, поза котрим стоїть урядова Греция, щось нїби на лад российский, на взорець урядової і неурядової Росиї?

Що значить урядова а неурядова Росия на Балкані, се знаємо хиба найліпше з цілої нової історії болгарскої. Знали то й Болгари, але мабуть аж тепер пізнали, що значить неурядова Росия, коли помирили ся з урядовою. Болгария зачинає вже бурити ся против своїх неурядових приятелїв в Росиї, а доказом того єсть появивша ся сими днями статия в болгарскій ґазеті „Мир", котра підняла борбу з неурядовими репрезентантами Росиї. Згадана ґазета розбирає становище, яке заняла супротив Болгариї російска праса і каже, що репрезентанти публичної опінії в Росиї займають фальшиве становище супротив Болгариї, забуваючи, що Болгария єсть самостійною державою, котрої істнованє єсть запорученє конґресом держав. Праса та трактує ту справу не зі становища спільних інтересів. Дасть ся то пояснити хиба лиш незнанєм болгарских відносин. Цар і єго правительство переконані о щирих чувствах болгарского народу супротив Росиї забули великодушно о минувшости. То однакож не сподобалось таким ґазетам як „Гражданін", „Син Атєчества", „Пет. Ведомості" і „Новості" і они жадають від Болгариї нових діл та нової запоруки для поліпшеня відносин. Згадані ґазети кажуть при тім, що Росия не хоче мішати ся до внутрішних справ Болгариї. В виду того зазначує Мир, що Болгария не може жалувати ся на становище урядової Росиї, але не може того сказати о неурядовій Росиї, котра хотіла би Болгариї приписувати, яке має она заняти становище в деяких справах, іменно же в дразливій справі повороту болгарских еміґрантів. Коли „Новості" кажуть, що навязанє відносин межи Болгариєю а Росиєю єсть наслїдком проценя, то „Мир" відповідає на то, що то прощенє наступило безуслов но а коли жадає ся діл і запоруки то не можна говорити о прощеню. „Новості" кажуть, що перехід кн. Бориса на православіє ще не вистає для Росиї а „Мир" відповідає на то, що перехід наступив лиш на усильне бажанє болгарского народу, котрий хотїв на будуче мати династию такої самої віри, як і він. Наконець кінчить „Мир" словами: Добре ще, що урядова Росия понимає вповні ситуацию і супротив Болгариї стоїть на становищи, яке зовсїм ріжнить ся від становища деяких ґазет.

„Мир" може потїшати ся сею ріжницею межи урядовою а не урядовою Росиєю, коби лиш та потїха вистала Болгарам на як найдовше. Они мабуть вже забули, що Кавльбарс був свого часу репрезентантом урядової Росиї а ділав преці так само як і нинїшна неурядова Росия. На Балкані має урядовець і неурядовець своє характеристичне значінє, зовсім противне, як в прочій Европі.

Перегляд політичний.

Розійшлась сензацийна вість, доси ще не потверджена, що німецкий канцлер кн. Гоген-

МАЛЯР ШИБЕНИЦЬ.

(Сумно-весела история з житя).

З німецкого — О. Клявсмана.

(Конець).

Публика дивила ся зразу зі сьміхом на образи дурнуватого маляра, але відтак вже й єї брав гнїв, а місцеві ґазети подавали не лиш вісти о тих образах, але й поміщали дописи, в котрих публика висказувала своє обуренє на таку злобну роботу. Навіть берлиньскі ґазети діставали від туристів вісти о малярю шибениць і єго образах. Публика взивала поліцию і домагала ся від неї, щоби она того всїм небезпечного чоловіка казала замкнути в домі божевільних. Але Венцель не чекав, аж загальне обуренє дійде до найвисшого степеня. Він щез ще перед тим, а поліциї прийшлось лиш поминати, як єго звали, коли взяла ся за ним шукати. Але образи не щезли разом з ним, лиш стояли ще цїлими місяцями, а в закритих місцях навіть перезимували, бо були намальовані тревалою олійною фарбою.

Бідний Бремер страшно натерпів ся від злоби свого противника. Він був чоловіком, що легко брав собі зараз все до серця і легко ображав ся та мало що й сам не зійшов з розуму, видячи, що єго в цілій околици представлено висячим на шибеници. Не важив ся вийти на улицю, бо дїтвора зараз підоймала єго на сьміх, а старші не давали єму спокою своїми допитами та виразами жалю. Став не лиш нервозним, але таки направду вже побоював ся, щоби не зійшов з розуму, бо вже цїлими тиждями не давано єму спокою.

Коби єму були дали хоч один день спокою, щоби він охолонув трохи з свого гнїву! А то кожда година приносила нову вість, кожде число ґазети нове справозданє о тій нелюдскій роботі маляря шибениць, а коли той щез десь і перестав малювати, то знову розпочала ся дискусия о тім в ґазетах, в „надісланім" і т. д.

Стан духа і тїла у Бремера викликував що раз більшу обаву, а не менше терпіла від того і єго жінка, котрій то преці було дуже прикро, що єї чоловіка так публично зневажають. Та й доктор радив їй, щоби она доражала свому чоловікови, аби він перенїс ся де до якого иншого міста в иншу сторону. То ще був одинокий спосіб, щоби позбути ся всякої дальшої гризоти і роздразненя котрому не було кінця.

Жінцї удало ся остаточно довести до того, що він постановив винести ся з міста. Він і без того так уникав людий, що в послїдних тиждях вже й не отвирав склепу.

Розходило ся ще лиш о то, щоби продати цїлий інтерес, бо гроші які би дістав за то, були ще одиноким средством, щоби забезпечити собі і своїй жінцї будучність в иншім місци.

Одного рана сидить він так пригноблений в кутику своєї комнати і плаче гірсько. Бо-ж таки гірка доля єго побила. Був чоловіком, котрий ніколи нічогісенько злого не зробив нікому, навіть наймалїйшій мишецї. Мучив ся і бідував цїлий свій вік, але жив честно, ніхто би не міг зробити єму ніякого докору, а то ось напосїла ся на него судьба як тяжкий ворог. Звела на него нужди і клопоти, позбавила єго дїтий та ще й гонить єго з власного рідного кутка. Через якогось дурнуватого, котрому він анї на волос не зробив нічого злого стратив ще тепер і підставу до житя.

Без хати, без надії, без виглядів на будучність мав він тепер на старі лїта зі своєю недужою, схорованою жінкою вибирати ся на чужину та шукати щастя, що тілько разів єго обмануло.

* * *

Увійшла служниця і дала знати, що якийсь чужий пан прийшов та хоче поговорити з ним о купецких справах. Бремер гадав, що то якийсь що хоче склеп відкупити, і длятого попросив єго до себе.

Незнакомий, що виглядав зверха дуже з паньска, представив ся слїдуючими словами: „Називаю ся Міллер, купець з Липска і хотївби радо пристати до вас за спільника. Даю вам до розпорядимости пятьдесять до сто тисячів марок, а коли хочете то й більше".

Бремер лиш видивив ся і як би остовпів. То очевидно якийсь несповна розуму, а може якийсь безличний, що хоче собі з него закпити?

льоге має подати ся до димісиї. Наслїдником єго має стати або Гацфельд або Маршаль. Також мають настати зміни в управі мінїстерства фінансів.

Турецке мінїстерство війни постановило за радою заграничних офіцирів утворити в Македонії баталїони жандармериї по 1000 людий, з самих дібраних людий, вибраних з войска, котрі мають утворити патрульні кольонни в сторонах коло Арґірокастро, Монастирия і Солуня аж до грецкої границї. Войско в Македонії має бути значно скріплене.

Правительство болгарске дістало послїдними днями ноту від турецкого правительства, в котрій сказано, що Туреччина збирає войско на болгарскій граници для охорони пограничної людности від ватаг розбишацких (значить ся ворохобників) які творять ся в Болгариї.

Новинки.

Львів дня 8 серпня 1896.

— **Іменованя.** Мінїстерство торговлї іменувало рахункового официяла Ант. Фріавфа рахунковим ревідентом, відтак рахункових асистентів Руд. Краля і Ін. Мрозовского рахунковими офицusялами, а вкінци рахункових практикантів: Як. Попеля, Едв. Койчіма, Жигм. Ляйдлера. Ем. Пара, Стан. Гіольского і Ром. Багриновича асистентами рахунковими при галицкій дирекциї почт і телеґрафів.

— **Є. Е. п. Президент Мінїстрів** ґр. Казим. Баденї переїхав вчера о 3-ій годинї пополудни посиішним поїздом через Львів в дорозї з Відня до Буска, де забавить до 15 с. м.

— **Ц. к. Адмінїстрация податків** пригадує властителям реальностий у Львові, що речинець до предкладаня фасий чиншових за рр. 1895 і 1896 кінчить ся з днем 31-го серпня с. р. У фасиях треба подати крім імени і назвища також і заняте кождого льокатора.

— **З Болехова** пишуть: З причини признаня Найвисшою постановою провізоричним салїнарним робітникам і їх вдовам підвисшеня побираних доси провізий з державних кас, відбули ся дня 6 с. м. торжественні богослуженя в церквах обох обрядів за Цїсаря при участи урядників салїнарних, робітників і слуг.

— **Огнї.** В громадї Болотня, перемишляньского повіта, знищив огонь 17 селяньских загород. Шкода 10.000 зр. була обезпечена лише в части. Огонь був підложений і виповника арештовано.

— **Замість корон** пущено на пограничу росийскім в обіг росийскі 25 копійкові гроші, котрі суть такої самої величини як австрийскі корони, а треба їм добре придивити ся, щоби не взяти одної за другу. За 25 копійок платить ся лише 30 до 32 кр., отже обманцї зискують на штуцї до 20 кр.

— **В память 300-лїтних роковин унії берестейскої** відбуде ся в Бориничах, бобрецкого повіта, ходорівского деканата, тридневне торжество ювілейне дня 15, 17 і 18 серпня с. р.

— **Ц. к. школа для промислу деревного в Коломиї** закінчила дня 31 липня по торжестві в церкві і костелї другий рік свого істнованя. В присутности численно зібраної публики роздано ученикам сьвідоцтва і отворено виставу робіт, задач письменних і рисунків. Учеників записало ся в минувшім роцї 50, а то 26 до першої кляси і 24 до другої кляси. В роцї шкільнім відпало з першої кляси 11; клясифіковано 39, а то 15 з першої і 24 з другої кляси. На 39 клясифікованих одержало степень відличний 7, степень добрий 20, достаточний 9, репробовано 3. Що так мало ходить до школи, се толкує справоздане дирекциї недостачию відповідного поміщеня. При закладї істнує бурса під зарядом директора п. Каляя, де мало 13 учеників бідних цїлковите удержане. Вистава робіт учеників представляє ся дуже добре. Тут звертає на себе увагу шафа біблїотечна і шафка в стилю гуцульскім дуже старанно і гарно викінчена. Всї роботи учеників уложені після віддїлів, як наука відбуває ся в школї. Віддїлів тих є чотири: столярство, різьбарство, теслярство і токарство.

— **Довговічний Галичанин.** Не лише заграниця, але й наша Галичина може похвалити ся довговічними людьми. В селї Кокошинцях, тернопільского повіта, жиє колишний гарбар а тепер вже старець-зробок Марко Флирак, що має 109 літ. Помимо такого преклонного віку, Флирок кріпкий ще на тїлї і дусї, а з свого житя уміє богато оповідати. Мав девятеро дїтий, з котрих ще осьмеро жиє. Ті дїти вже всї сиві.

— **Краєва обув - для войска.** З Комарна пишуть: Дня 22 липня відставили тутешні шевцї 109 пар обуви для львівскої залоги. Роботою і доставою правив п. Григорий Петрів з Комарна. Викінчене обуви було таке знамените, що кілька пар післано на взорець до Берна. Отже в інтересї майстрів лежить, щоби супротив вдоволеня войскових властий з роботи, приступали як найчисленнїйше до місцевих промислових товариств, в котрих руцї лежить розділ замовлень на доставу для войска. В той спосіб піднесе ся краєве шевство, а заграничпа обув буде нашим шевцям менше шкоди робити.

— **Убийство.** З Винник коло Львова пишуть до „Дїла“: В середу, дня 5 серпня с. р., раненько відбув ся в тутешнім селї страшний драмат. Властитель реальности. Павло Банах, отець двоїх дїтий, убив сокирою свого чиншівника зарібника, Стефана Наконечного, вітця двоїх дїтий. Причиною сего страшного злочину мала бути месть першого за погрозу другого в справі виданя незначної крадежи шести зр. у одного з Банахових свояків. По сповненю злочину утїк П. Банах у лїс а відтак і до Львова, де сам зголосив ся в судї і розповів о всїм, що зробив. Вже відбули ся і оглядини судово-лїкарскі. Ось до чого доводить хвилева злосливість і загонистість людска!

— **Ірляндский дотеп.** Одна анґлїйска ґазета оповідає про таку пригоду: В судї вела ся розправа за бійку, в котрій упали два стріли. Один сьвідок Ірляндець мав зізнати, що знає о тій справі. — „Чи ви бачили стріл?“ спитав судия. — „Нї, але я чув“ — відповів сьвідок виминаючо. — „То не достаточний доказ“ — сердив ся судия — „сїдайте!“ — Сьвідок відвернувши ся, засьміяв ся. Судия, обурений тою сьмілостию, прикликує сьвідка і питає єго, як він важить ся сьміяти ся в судї. — „Чи ви бачили як я сьміяв ся?“ — спитав сьвідок. — „Нї, але я чув сьміх“ — відповів судия. — „То не достаточний доказ“ — відповів спокійно Ірляндець.

— **Чи в місяци серпни буде велика спека?** Хоч люди як дуже нарікали на спеку в липни, то треба таки завважити, що пересїчна теплота сего року виносила $^1/_5$ степеня менше від середної найвисшої теплоти, яка бувала в тім місяци попередними роками. Можна би отже надіяти ся, що що забракло липневи, схоче серпень відбити на людях, але при тім треба ще тямити, що пересїчна теплота в серпни о $^8/_{10}$ степеня низша від пересїчної теплоти в липни. До того оголосила центральна стация метеорольоґічна у Відни таке: Тиснене воздуха розложило ся рівномірно на просторі Европи, тому в найблизших днях треба сподївати ся на відміну хмарного неба, склонного до туч і тілько середної теплоти.

— **Незвичайна недуга.** Учитель жидівскої релїґії Фрід чи Фредль, засуджений перед кількома місяцями за крадїж товарів в сїнях склепових на 5 лїт вязницї, зійшов у вязници з розуму. З обяв єго недуги найцїкавійше те, що він хвилево тратить вповнї чутє цїлого тїла, так що можна єго в таких хвилях різати ножем, а він не чує нїякого болю, бо тїло цїлком задеревіле. Коли прийшли забирати єго до шпиталю, то лежав в такім задеревіню на тапчанї і ледве чотирох людий змогло єго підоести, бо такий став тяжкий. Така недуга належить в медицинї до рідкостий.

Але заким він ще опамятав ся із свого дива, той якийсь дивний Міллер відозвав ся:

— Знаєте, мій пане! То була найлїпша реклямa, яку вам зробив той дурнуватий маляр шибениць! Я виїхав сюди на літо і мешкаю недалеко звідси та придивляю ся тому вже від кількох неділь. Тепер же прийшла пора, щоби використати ту рекляму, яку вам зробив той чоловік. Я дам на то гроші і гадку, коли дістану половину зиску, а ви дасте до інтересу своє імя, котре в сїй хвили має таку вартість. Коли хочете, то можемо оба красний гріш заробити, а крім того зробите ще збитка свому противникови, а всї, що тепер сьміють ся, станутъ по вашій сторонї!

— Я бо не розумію, чого ви хочете мій пане! Гроший то я би вже хотїв заробити, бо Бог сьвідком, що менї їх дуже потреба!

— Ну, коли так, то згода. Можемо залагодити наше дїло ще нинї у нотаря, що я приступаю яко тихий спільник до вашої фірми, а на другий тиждень розпічне ся фабрика, зараз же завтра будемо дальше робити рекляму в ґазетах. Видите, річ, поправдї сказавши, дуже проста; треба лиш добру нагоду від разу за чуб зловити!

* * *

В два дни опісля могли вже великі і малї ґазети в Гольцінґен та на кільканайцять миль доокола рознести анонс, що забирав цїлу сторону а в горішнім розї з лївого боку мав для окраси маленький образок, представляючий шибеницю з висїльцем на нїй. А зміст інсерату був такий:

„Високоповажана публико! Вже від богато неділь звертає на себе публичну увагу образ, котрий тисячі людий знають, а котрий став ся навіть причиною острої перепалки в ґазетах. О тім, звідки взяв ся той образ і що він має значити, ходили преріжні вісти, а найбільше говорено, що то якийсь маляр з мести до низу підписаного намалював той образ в тисячах примірників на найвиднїйших місцях в цїлій околици. Ми тій вісти не перечили, бо в купецкім інтересї не уважали ще за потрібне давати публицї потрібне поясненє

„Нинї вже можемо пояснити ту загадку і заявляємо, що розходило ся о добре обчислену рекляму, котра би могла новому виробови фірми з'єднати приступ в як найширші круги публики. Громадяни, жиємо в часах реклями! Хто має що на продаж, мусить дати о тім публицї знати, і найбільші та найретельнїйші фірми не можуть обійти ся без надзвичайної реклями. Та й ми хотїли в особливо великій мірі звернути публичну увагу на наш найновійший виріб, на знаменитий „шибеничний лїкер“, котрий з неділї поступить в торговлю з повисшою „маркою охоронною“. Лїкер той зроблений з найцїлющого зїля наших гір і може служити не лиш за напиток, але особливо і за лїк для всяких станів, як для мужчин так і жінок. (По сїм були вичислені всї знамениті прикмети того лїкеру).

„Що же до того ориґінального образу, яким ми старали ся звернути увагу публики на наш фабрикат, то має він значити, що кождий, хто би не купив бодай на пробу одну фляшку нашого знаменитого лїкеру, заслугує, щоби повис на шибеници. Підпис під образом то як-раз наша фірма, знана публицї вже від десятків лїт зі своєї ретельности і знаменитих товарів як і зі своєї купецкої честноти.

„Замовленя на лїкер приймають ся вже тепер. Висилка наступить за вісїм днїв. Честні читателї чей не схотять повиснути на шибеници і певно собі єго замовлять.

Нехай кождий зробить пробу з „шибеничним лїкером!

О. Бремер“.

Ті інсерати, котрі в такій самій величинї повтаряли ся через кілька днїв, звернули загальну увагу на себе і викликали немалу веселість. Всї говорили о зручнім способі, в який Бремер скористав з мести свого противника і умів єї не лиш відвернути від себе, але ще й обернути єї в хосен для себе; шибеничний лїкер став славним і заким єго ще сфабриковано, наспіли так численні замовленя, що дїйстно в першім часї не можна було єго тілько виробити, кілько було потреба. Але й то було для него рекламою, що новий фабрикат мав дїйстно вартість і смакував добре а публика через то злюбила собі єго дуже.

Нинї має фірма О. Бремер велику фабрику в Гольцінґен, котра дає роботу кільком соткам робітників, та виробляє вже не лиш шибеничний лїкер, але й шибеничне мило, шибеничний ляк та инші „шибеничні артикули“, котрі всюди мають великий покуп. Бремер єсть нинї богачем, а єго маєток все ще прибільшає ся.

* * *

Господарство, промисл, торговля, гігієна і вихованє.

Добрі ради.

— Ячмінь має найбільший покуп до броварів, і він добре платить ся, але лиш тогди, коли зерно єсть ясне як золото, середно велике з тоненькою на нїм лупинкою і легко та рівно пучнявіє і кільчить ся. Для пивовара дуже не добре, коли підчас збірки ячменю бувають зливи і зерно напучпявіє або й покільчить ся. З того й для господаря виходить шкода, бо єму трудно такий ячмінь продати. Длятого при збірцї ячменю ось як треба робити: Скоро ячмінь на покосах підсох, треба его вязати в малі снопи і таки ячмінними перевеслами а при тім треба вязати близше колося, як гузїра. Відтак ставить ся один сніп сторцом а доокола него косо вісїм других. Щоби же колосє не замакало на дощи, то верх тої купки кладе ся шапку з трох менших снопів звязаних з собою разом житним перевеслом а вяже ся близше гузїра як колося. Шапку ту накладає ся гузїром до гори, а колосєм в долину. Підчас слоти мокне лиш колосє шапки і їх треба відтак молотити окремо від броварного ячменю. Задля того, що треба вязати меншї снопи та ще й робити шапку з них, єсть трохи більше роботи, але за то має ся красний як золото ячмінь, котрий лїпше платить ся.

— Як виміpити висоту дерева. Коло дерева, котрого висоту хочемо зміpити, вбиває ся в землю кіл. Відтак мірить ся его шнурком від землї аж до вершка і довготою того шнурка робить ся колесо доокола кола. Відтак треба дивити ся на тїнь. Коли тїнь того кола дійде до колеса, то кілько разів тїнь дерева буде більша від тїни кола, тілько разів дерево буде висше від кола.

— Всїлякого рода мшицї можна вигубити слїдуючим средством: 20 ґр. білого мила до праня, утертого на терку, мішає ся з 20 ґр. води і варить ся в малім горнятку аби аж закипіло. (Осторожно, бо дуже легко збігає). По здоймленю з огню домішує ся 100 ґр. нафти і бє ся на піну так, щоби мішанина зробила ся аж як сметана. Лїпше єсть зробити собі до того сикавочку з бзини, в котрій денце повинно мати кілька тоненьких дірочок, і тою сикавкою доти ту мішанину пересикати, доки аж не зробить ся з неї така, як сказано повисше. До того додає ся відтак ще в десятеро більше теплої води і коли она ще лїтна, набирає ся еї в сикавку та сикає ся на мшицї на дереві. Добре єсть також скроплювати мшицї міцним варом з тютюну і листя з волоского оріха.

Переписка зі всїми і для всїх.

Вп. І. Б. в Дев.: Треба було ужити вітріолю зелїза (копервасу), бо аж з ним лучить ся дублик (гарбник) тернянок в т. зв. дублик зелїза і дає чорну краску. Алуп служить лиш до того, щоби чорну краску (не анїлїнову) укріпити на волокнах зьвірячих або ростинних. Длятого то перед крашенєм дерева на чорно, треба его насамперед намочити на день або два в розпущенім алунї, а відтак аж потягати его зробленою краскою кілька разів. Спробуйте отже в той спосіб. Доки не було лїпших чорних красок, уживано тернянок до крашеня материй. Чи дасть ся і дерево добре закрасити, того ми не практикували. Чорнило з тернянок робить ся в той спосіб, що бере ся на 200 ґрамів тернянок 125 ґр. води, 10 ґр. копервасу, 4 ґр. алуну і 50 ґр. оцту. Як брати плини на вагу ми розповіли в однім з попередних чисел. Впрочім практика сама научить, кілько чого і без ваги треба взяти. — *Вп. І. Ц в Бер.:* Услівя принятя до рускої колеґії в Римі такі: Вік від 15 року, скінчена IV. кляса ґімназ. (матуристи мають першеньство); до поданя треба приложити: сьвідоцтво шкільне, метрику, сьвідоцтво убожества, сьвідоцтво моральности виставлене парохом а потверджене деканом, сьвідоцтво здоровля від лїкаря. Коли кандидат має звиш 20 лїт треба предложити сьвідоцтво, що єсть увільнений від войска, взглядно, що сповнив свій обовязок служби войскової. Поданя треба вносити до митрополичої консисториї. — *Вп. Діріґент хору в Д.:* Щоби Вам виложити всї правила, мусїли би ми хиба задрукувати всю ґазету. Того повиннї учити в школї при науцї історії натуральної. Обмежимось длятого на найважнїйші правила: Хто хоче мати добрий і чистий голос, повинен: 1) Зважати, щоби воздух, котрим віддихає або в котрім співає, був чистий без пороху і диму (особливо з тютюну); щоби не був за острий і студений, бо тогди можна дуже легко набавити ся катару гортанкового з хрипкою і кашлем. Сьпівак длятого не повинен анї там сьпівати, де курять, анї довго перебувати. Коли довше сьпіває, голосно і довго говорить, а відтак виходить на студений воздух повинен добре обвинути собі цїлу шию і не віддихати устами лиш носом, або бодай заслонити собі уста хусточкою. 2) Не їсти острих річий (перцю, муштарди і т. д.) і квасів особливо же не пити горівки і дуже вистерігати ся того, щоби зараз по сьпіві не пити студеної води, лїмонади або студеного пива. Тим вже не один сьпівак збавив ся голосу. 3) Не викрикувати і невигойкувати (н. пр. при веселих забавах), бо від того настає часто розстрій голосу (дісфонїя) і голос буває тогди слабий, незвучний, нерівний і затягає. Через то позбавляють ся голосу найчастїйше сьвященики, котрі проповідуючи викрикують. 4) Шию треба поволи призвичаювати до змін воздуха; мити часто зразу лїтною а відтак вже завсїгди студеною водою і звичайно ходити з голою шиєю, стерегти ся лиш при спочений шиї наглого остудженя. 5) Треба стерегти ся взагалї сильного перестудженя тїла особливо ніг. 6) При сьпіві в школї треба зважати на то, щоби ученики не напружали гортанки, щоби не „дерли ся“, не переступали природного обєму (скалї) голосу чи то в гору, чи в долину, щоби задля „поваги“ не забагалось, котрому сьпівати „басом“, хоч его не має. При зміні голосу (мутациї) треба при кождім переходї — а буває їх звичайно чотири — приділяти ученика до відповідно низшого, або на якийсь час таки зовсїм увільнити від сьпіву. — Коли хочете, подамо вам при вільнім часї листовно ще деякі ради, але подайте свою повну адресу, а до нас адресуйте або просто: Редакция „Народ. Часоп“, або на імя редактора Кирила Ккхникевича. — *Вп Гр. Сп. в Гр.:* Мурашки можна вигубити мішаниною з двох третин меду і одної третини дріжджів. Треба добре придивити ся мурашком, киди они залазять до города або під деревину і там на їх дорозї уставити в черепках ту мішанину. Они наївшись вигинуть. Щоби мурашки не лїзли на дерево досить лиш зробити на нїм, коли оно має гладку кору знак крейдою на палець широкий доокола дерева, а мурашки не перелїзуть через него, бо не можуть чіпити ся ніжками. Щоби усїльницї і иншї комахи не лїзли на дерево привязує ся доокола дерева паски паперу намещені клиєм брумата, о котрім напишемо иншим разом. Средство на мшицї знайдете в сїм числї на иншім місци. — *Вп. Петро Б. в В.:* Не можемо нїчого сказати, бо не знаємо, якого то рода глинка. Щоби то був — як ви кажете — тальк, сумнїваємо ся; скорше може то бути біла глипка, рід каолїни, з якої виробляють н. пр. люльки. Тальк чує ся під пальцями, як мило; з него роблять т. зв. федервайс, котрий сиплють до чобіт, щоби легко було взувати. На всякий случай, коли то на вашім ґрунтї, не розповідайте о тім богато, бо то може бути богатство вашого ґрунту, а поспитайте насамперед знатоків. Коли хочете пришлїть, нам в пуделочку кілька невеличких куснїв тої глинки і маленький кусник каменя, в якім она знаходить ся. Адресуйте: Кирило Кахникевич, редактор „Народ. Часописи“ улиця Личаківска ч. 58 і оплатїть порто почтове. Тогди будемо могли щось сказати. — *Вп. Вин. в Вишн.:* Дуже добра єсть книжочка виданя „Просьвіти“ під заголовком „Бразилїйский гаразд“. Адреса: Товариство „Просьвіта“ Львів ринок ч. 10. Що-до польскої, то відносїть ся до товариства Oświat-и ludow-oї, може на адресу др. Александра Гіршберґа, кустоса в Оссолїнеум.

(Всякі запитаня просимо адресувати або просто: Редакция „Народної Часописи“, або на імя редактора „Народ. Часописи“ Кирила Кахникевича).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Константинополь 8 серпня. Проводирі зворохоблених Друзів заявили Такір-пашї, що піддадуть ся. Такір-паша зажадав від них, щоби они до дня 7 с. м. віддали зброю. Вість о непокоях в Гераклїонї на Кретї потвердила ся; убито кількох людий а кількох покалїчено.

Константинополь 8 серпня. Командантом войска висланого проти ворохобників в Македонії іменований ґенерал бриґади Ісмаіл.

Париж 8 серпня. Temps, обговорюючи справу бльокади Крети, каже, що Европа не може приглядати ся заострюючій ся з кождим днем що раз більше ситуациї; правительство француске повинно бути посередником межи европейским консулятом а анґлїйским кабінетом.

В однім шпитали пробудив ся маляр Венцель по довгій безпритомности знову до житя. Намалювавши тисячі шибениць зміркував, що полїция єму за плечима та й утїк і волочив ся по лїсах і горах. Лїтом і до половини осени міг ще старий чоловічиско видержати таке житє, але відтак настала зима а волоцюга перестудив ся і набавив ся тифу. Побережники знайшли его в лїсї безпритомного і відставили до шпиталю, де лежав довго і важив ся між житєм а смертию. Смерть може була би для него і найлїпша, але судьба хотїла инакше. Венцель прийшов знову до здоровля а поволи і до сил. На дворі була весна, але в души бідного змарнованого маляря не виглядало на весну. Бо і що-ж его ждало? Поки що, здаєсь, лиш зміна кватири, зі шпиталю до арешту а за тяжку зневагу Бремера ждала его мабуть ще довша утрата свободи.

Аж тепер побачив, що бідачискови Бремерови зробив тяжку кривду.

А коли опісля вийде з арешту, то що вдїє?

Не позістало єму нїчого, як лиш піти з торбами!

Коби вже раз помер, то всему був би конець!

Коли Венцель на стілько вже був подужав, що міг вже сам о своїх силах добре ходити, закликали его до шпитальної канцеляриї до доктора. Він здогадував ся, що там скажуть єму, що его відставлять до арешту. Але директор розмавляв з ним дуже сердечно, просив его сїдати, а відтак сказав до него: За дві недїлї може пустимо вас із шпиталю; чи ви вже собі розважили, що тогди зробите?

Венцель здвигнув плечима. — Згину десь під плотом, коли мене перед тим не возьмуть до арешту. Та коби вже раз скінчило ся, бо менї тяжко жити на сьвітї.

— Не тратьте відваги — сказав єму на то директор. Ще єсть Бог на небі! Підете до пристановища для старих людий, де не лиш будуть вас добре доглядати, будете мати добре що поїсти вигідну хату і приятне товариство, але ще й будете могли робити якусь роботу, яку самі схочете. Та й будете ще мати всяку вигоду яку любите, бо для вас визначено ще й досить гроший на дрібні видатки, котрі будете діставати що місяця.

— А де-ж той рай, до котрого хотять мене завести? На місяци?

— Нї, дві милї звідси.

— А хто-ж буде за то все платити?

— Фабрикант, пан Бремер, котрий обовязав ся платити за вас в тім заведеню до кінця вашого житя. Тут маєте лист від него, в котрім він вам все то каже. Він писав менї, що через вас став щасливим, та хоче вам за то бути вдячним. Я думаю, що ви чей приймете то предложенє сего чоловіка. За чотирнайцять днїв будете вже мати тілько сили, що будете могли перенести ся до пристановища, та чей проживете там ще не одну щасливу хвилю. Бажаю вам вже тепер щастя до зміни у ваших відносинах. Ідїть же в імя Боже, та дякуйте єму, що він ваші злі наміри против невинного обернув на добрі!

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Поручає ся
торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові. 8

РІПА пашна стернянка
(Stoppelrübensaamen)
насїнє сьвіже і певне, 1 лїтер 1 зр.
поручає
И. БУЛЬСЄВИЧ
Склад насїня в БОХНИ. 64

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
купує і продає
всякі ефекти і монети
по курсї даним найдокладнїйшим, не числячи жадної провізиї
Яко добру і певну льокацию поручає:

4% листи гіпотечні коронові
4½% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4½% листи Тов. кредитового земс.
4½% листи Банку краевого
4% листи Банку краевого
5% облїґациї комунальні Банку крае.
4½% пожичку краеву галицку

4% пожичку краеву галицку коронову
4% пожичку пропінацийну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% пожичку угорской зелїзної дороги державної
4½% пожичку пропінацийну угорску
4% угорскі Облїґациї індемнізацийні
і всїлякі ренти австрийскі і угорскі,

котрі то папери контора вимiни Банку гіпотечного всегда купує і продає
по цїнах найкористнїйших.

Увага: Контора вимiни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цївні, як також купони за готівку, без всїлякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученєм коштів.

До оферт, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 9

Бюро дневників і оголошень
Л. ПЛЬОНА
у Львові
улиця Кароля Людвика ч. 9.
приймає
абонамент на всї дневники
по цїнах оригінальних.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8.

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові
улиця Кароля Людвика число 9, приймає
абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.